

ПРОТОКОЛ № 9

засідання *студентського наукового гуртка*
«Економіка та розвиток підприємництва і біржової торгівлі»
кафедри економічної теорії, підприємництва та торгівлі

6 травня 2025 року

ПРИСУТНІ: керівник гуртка, к.е.н., с.н.с. Руда Т., члени студентського наукового гуртка

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Логістика та управління ланцюгами постачання в сучасному бізнесі.

Доповідач: керівник студентського наукового гуртка, к.е.н., с.н.с. Руда Т., члени наукового гуртка.

СЛУХАЛИ:

1. Керівника наукового студентського гуртка, к.е.н., с.н.с. Руду Т. про сутність логістики та управління ланцюгами постачання в сучасному бізнесі. Доповідачка зазначила, що логістика та управління ланцюгами постачання є важливими складовими сучасного бізнесу, оскільки саме від ефективності переміщення товарів, сировини, інформації та фінансових ресурсів значною мірою залежить конкурентоспроможність підприємства. В умовах глобалізації, розвитку електронної комерції, цифровізації та посилення конкуренції підприємства повинні не лише виробляти якісну продукцію, а й забезпечувати її своєчасне та економічно вигідне постачання до споживача.

Логістика являє собою систему управління потоками матеріалів, товарів, інформації та інших ресурсів від постачальника до кінцевого споживача. Її основним завданням є забезпечення необхідного товару в потрібній кількості, у відповідному місці та в потрібний час із мінімальними витратами. До логістичних процесів належать закупівля сировини, транспортування, складування, управління запасами, пакування, розподіл готової продукції та організація доставки.

Управління ланцюгами постачання є ширшим поняттям. Воно охоплює координацію діяльності всіх учасників, які беруть участь у створенні та переміщенні продукції: постачальників сировини, виробників, транспортних компаній, складів, торговельних підприємств і кінцевих споживачів.

Основною метою такого управління є узгодження роботи всіх учасників для підвищення ефективності, скорочення витрат і забезпечення високого рівня обслуговування клієнтів.

Одним із ключових елементів ефективного ланцюга постачання є управління запасами. Надмірні запаси призводять до заморожування фінансових ресурсів, збільшення витрат на зберігання та ризику псування продукції. Водночас недостатній рівень запасів може спричинити перебої у виробництві та відсутність необхідних товарів у момент виникнення попиту. Тому підприємству необхідно знаходити оптимальний баланс між надійністю постачання та мінімізацією витрат.

Заболотна С. зазначила, що важливе значення має вибір і оцінювання постачальників. Підприємство повинно враховувати не лише ціну сировини або товарів, а й якість продукції, стабільність поставок, репутацію партнера, фінансову надійність, терміни виконання замовлень і можливість швидко реагувати на зміни попиту. Формування довгострокових партнерських відносин із надійними постачальниками допомагає зменшити ризики та підвищити стабільність роботи підприємства.

Транспортна логістика також відіграє важливу роль. Від правильного вибору виду транспорту та маршруту залежить швидкість і вартість доставки. Підприємства можуть використовувати автомобільний, залізничний, морський, авіаційний та інші види транспорту. У багатьох випадках доцільним є поєднання декількох видів транспорту, що дозволяє оптимізувати витрати та підвищити гнучкість логістичної системи.

Сучасні підприємства активно використовують цифрові технології для управління ланцюгами постачання. Інформаційні системи дозволяють контролювати запаси, відстежувати переміщення товарів, планувати закупівлі та прогнозувати попит. Системи управління ресурсами підприємства, автоматизовані складські комплекси, електронний документообіг і технології аналізу даних допомагають підвищити швидкість прийняття управлінських рішень.

Руда Т. акцентувала увагу на тому, що особливого значення набуває використання штучного інтелекту та аналітики великих даних. На основі історичних показників і поточної інформації цифрові системи можуть прогнозувати попит, визначати оптимальний рівень запасів, виявляти можливі перебої в постачанні та допомагати обирати найбільш ефективні маршрути. Це дозволяє підприємствам переходити від реагування на проблеми до їх попередження.

Однією з головних тенденцій сучасної логістики є автоматизація. Роботизовані складські системи, автоматизоване сортування товарів, електронні системи контролю та інші технології дозволяють зменшувати кількість ручних операцій і підвищувати продуктивність праці. Автоматизація

особливо важлива для великих торговельних підприємств та електронної комерції, де щодня необхідно обробляти значну кількість замовлень.

Важливим напрямом є розвиток електронної комерції, яка суттєво змінила вимоги до логістики. Споживачі очікують швидкої доставки, можливості відстеження замовлення та зручного повернення товару. Через це підприємства повинні розвивати складську інфраструктуру, оптимізувати маршрути та створювати ефективні системи доставки «останньої милі». Саме останній етап доставки часто є одним із найбільш витратних і складних.

Сучасні ланцюги постачання також повинні бути стійкими до різних ризиків. Пандемії, природні катастрофи, військові конфлікти, зміни цін на паливо, торговельні обмеження та перебої в роботі транспортної інфраструктури можуть суттєво впливати на постачання. Тому підприємствам необхідно мати альтернативних постачальників, резервні маршрути, достатній рівень стратегічних запасів та плани дій у разі виникнення кризових ситуацій.

Для України питання логістики має особливе значення через наслідки повномасштабної війни. Руйнування інфраструктури, зміна транспортних маршрутів, обмеження роботи окремих портів та необхідність використання альтернативних шляхів поставок змусили український бізнес швидко адаптувати свої логістичні системи. Підприємства почали активніше використовувати автомобільні та залізничні маршрути, розвивати складську інфраструктуру та шукати нових постачальників і партнерів.

Водночас логістичні труднощі створюють стимул для розвитку нових транспортних коридорів та поглиблення співпраці України з європейськими країнами. Інтеграція української транспортної системи з європейською сприяє розширенню можливостей для експорту та імпорту, а також створює умови для більш активної участі українських підприємств у міжнародних ланцюгах постачання.

Ще одним важливим напрямом є зелена логістика. Сучасні підприємства дедалі більше уваги приділяють скороченню викидів, оптимізації транспортних маршрутів, використанню енергоефективного обладнання та екологічного пакування. Зменшення негативного впливу логістичних операцій на навколишнє середовище може не лише відповідати екологічним вимогам, а й сприяти зниженню витрат у довгостроковій перспективі.

Ефективність управління ланцюгами постачання можна оцінювати за допомогою різних показників. До них належать швидкість доставки, точність виконання замовлень, рівень запасів, логістичні витрати, кількість затримок, рівень задоволеності клієнтів та оборотність запасів. Регулярний аналіз цих показників допомагає підприємству виявляти слабкі місця та вдосконалювати логістичні процеси.

Таким чином, логістика та управління ланцюгами постачання є невід'ємною частиною успішної діяльності сучасного підприємства.

Ефективна логістична система дозволяє скорочувати витрати, прискорювати доставку, підвищувати якість обслуговування та забезпечувати стабільність бізнесу. У сучасних умовах особливого значення набувають цифровізація, автоматизація, використання штучного інтелекту, диверсифікація постачальників, розвиток альтернативних транспортних маршрутів і підвищення стійкості ланцюгів постачання.

Для українського бізнесу розвиток логістики є особливо важливим завданням, оскільки від надійності транспортних і постачальних систем залежить здатність підприємств працювати в умовах нестабільності та виходити на міжнародні ринки. У перспективі поєднання сучасних технологій, професійного управління та міжнародного співробітництва дозволить українським підприємствам формувати більш гнучкі, стійкі та конкурентоспроможні ланцюги постачання.

УХВАЛИЛИ:

1) прийняти до відома та враховувати отриману інформацію під час написання наукових публікацій.

Керівник наукового студентського гуртка

Тетяна РУДА